

ZVESTI

Reformačný špeciál

PROTESTANTI

Milí bratia, milé sestry, drahí priatelia, práve držíte v ruke netradičné Zvesti-špeciál, zamerané na ozaj výnimočnú udalosť nielen v dejinách cirkvi. Presne pred 500 rokmi verejným pribitím 95 téz Martinom Lutherom na dvere wittenberského chrámu vyvrcholilo reformačné úsilie v Európe.

V októbri 2017 vrcholia oslavy okrúhleho 500. výročia reformácie. Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku v októbri 2008 schválilo projekt prípravy ECAV na 500. výročie reformácie pod názvom Lutherova dekáda. Každý rok mal určenú jednu nosnú tému – Znovuodhalenie evanjelia (2008), Ospravedlnenie milosťou (2009), cez Slobodu a službu kresťana – ospravedlnenie a posvätenie (2014) až po tému „Kristus – jediná hlava cirkvi (2017)“.

Súčasne sa konali čiastkové programy napr. po vzore nemeckého projektu „500 rokov reformácie – 500 stromov vo Wittenbergu v Lutherovej záhrade“ sa uskutočnil na Slovensku projekt „500 stromov reformácie v ECAV na Slovensku“. V našom CZ sme vysadili lipu 22.9.2011 pri pripomienke 200. výročia narodenia Michala Miloslava Hodžu.

Po Slovensku tiež putovala výstava „500 rokov reformácie na Slovensku“ ako dielo Ústredného archívu ECAV na Slovensku. Bola pripravená a vydaná pamätná jubilejná medaila a vydavateľstvo Tranoscius vydalo rad publikácií o reformácii a jej aktéroch. V týždenníku EPST pod logom „500. výročie reformácie“ vychádzal seriál článkov k tejto udalosti. RTVS pripravila projekt - pentalógiu o histórii reformačného hnutia na Slovensku, kde účinkovali aj členovia nášho CZ. Na túto tému sa uskutočnili viaceré konferencie, misijné seniorátne podujatia, tematické zájazdy po miestach zviazaných s reformáciou v Nemecku a osádzali sa aj pamätné tabule a pomníky. Môžeme teda konštatovať, že prípravy aj priebeh osláv 500. výročia reformácie bol veľkolepý.

Napriek tomu, žijeme tak, že môžeme povedať – sme dedičmi reformácie?

Aké to boli myšlienky, ktoré Luther sledoval? Prečo vyvolali taký obrovský pohyb vo vtedajšej cirkvi a celej spoločnosti? Reformácia, ktorá sa začala vo Wittenbergu, zmenila dejiny cirkvi aj dejiny celej Európy.

Luther (1483-1546) bol príslušníkom cirkvi. Konal, čo konala väčšina okolo neho. Báľ sa búrky a oporu hľadal u svätcov. Sľuboval mŕtvym, že sa polepší a napriek tomu, že trápil svoje telo pôstom, nedošiel pokoja. Hľadal odpoveď na úzkosť trápiacu jeho aj nejedného z jeho súčasníkov: „Je možné spoľahnúť sa na istotu spasenia, keď ju sprostredkuje cirkev tak zjavne porušená?“ Odpoveď našiel v štúdiu Písma, hlavne žalmov a epištol apoštola

Pavla: „Starosť o spásu človeka neleží v rukách cirkvi, ale vzal ju na seba milostivý Boh v Kristu a ponúka ju zdarma každému, kto ju vierou prijíma – Iustificatio Sola Gratia, Sola Fide – ospravedlnenie len milosťou, len vierou“ (viď v Biblii R 3,21n a 4). Tým bola otrasená dovtedajšia cirkevná prax. Prax tzv. záslužných skutkov, ktoré cirkev predpisuje a distribuuje (Mt 3,8n). Základnou normou učenia, poriadku a praxe je podľa reformácie len Písmo – Sola Scriptura, tzv. Norma normans, konfesijné spisy sú len odvodenou normou – Norma normata (Sk 5,29). Pápežstvo ignorovalo a potláčalo kritiku pomerov a spornou sa stala najmä otázka odpustkov, kritikmi označovaná ako kupčenie so spásou.

Od začiatku nebolo cieľom reformácie založenie alternatívnej cirkvi, ale premena jestvujúcej stredovekej cirkvi, ktorá svojou praxou bola v rozpore s Bibliou. Premena si však vyžadovala takú rozsiahlu zmenu, že v rámci jestvujúcich pomerov a cirkevných štruktúr bolo jednoduchšie vystavať nové.

Organizácia cirkevného usporiadania v územných jednotkách sa od snemu v Augsburgu roku 1555 riadila zásadou, že o cirkevnej príslušnosti poddaných rozhoduje ten, kto na danom území vládne – „Cuius regio, eius religio“. Reformovaný cirkevný ľud (congregatio) nemal byť len obyčajným publikom, ale mal sa tiež stať účastníkom bohoslužobného života. Musel preto rozumieť, čo sa v bohoslužbe deje, čo podnietilo reformovaných biblistov k prekladu Biblie do národných jazykov. Napriek priblíženiu sa reči a mysleniu jednotlivých národov nebolo úmyslom vytvárať tzv. národné cirkvi, ale vieru v Trojjediného Pána Boha zrozumiteľne tlmočiť ľuďom.

Pojem protestantizmus sa vytvoril o niečo neskôr. Označenie má pôvod v protestnom liste z 20. apríla 1529 – prehlásení stavov zastupujúcich evanjelickú šľachu po sneme v Speyere, ako reakcii na Lutherovo odsúdenie snemom (prehlásenie je znázornené na obrázku v hlavičke tohto textu). Pojem „protestantizmus-protestant“ sa v priebehu neskorších storočí stal súhrnným označením všetkých útvarov západného kresťanstva stojacich mimo rímskej cirkvi.

Reformácia teda priniesla veľkú zmenu, Tieto ZVESTI vám krátkymi vysvetleniami priblížia vyznanie, ktorým Martin Luther a ostatní reformátori uviedli podstatu viery na pravú biblickú mieru. Obnovená viera sa tak odbremenila od ľuďmi vsadených predpisov a podmienok a vrátila sa na jediný základ, ktorým je Kristus - viera v Neho, Božia milosť a Jeho Slovo. Dočítate sa tu tiež o dosahu reformácie na náš kraj, mesto a zbor a na konci nájdete pozvánky na niekoľko významných udalostí. Nech vás tento špeciál obohatí a nech je pamiatka na reformáciu viac ako spomienkou. *Milan Húdik (zborový dozorca)*

SOLA REDEMPTIONE CHRISTI ZACHRÁNENÍ JEDINE KRISTOM

Biblia v Starej zmluve hovorí o stvorení sveta, povolání človeka no aj o jeho rozhodnutí, ktorým sa vzdialil Bohu natoľko, že výsledkom jeho života sa stala smrť. Smrť cez toto rozhodnutie prišla do celého sveta. Tiež hovorí o možnosti sa k Bohu priblížiť prostredníctvom viery a obetí, ale celú svoju pozornosť nakoniec upriamuje na nádej, že Boh raz obnoví spoločenstvo s človekom do tej miery, ako bola na počiatku a začne sa to už tu na tejto zemi. Bude to razantný krok Božej lásky, ktorý prekope našu vieru, zruší obeť a nahradí ich jednou jedinou dokonalou obeťou, ktorá už bude stačiť navždy.

Nová zmluva je celá o tomto diele záchrany a návrate k osobnému spoločenstvu s Bohom. Hovorí o Božom Synovi, Ježišovi Kristovi, ktorý sa vzdal svojej odvekej slávy v nebi a prišiel k nám, aby svojou obeťou na kríži a víťazstvom nad Diablom, zrušil škripec smrti, ktorý si od čias Adama nosíme so sebou. V ňom sa naplnili starozmluvné prorocké. On sám vyznáva, že „tak Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho (J3:16).“ Nie dobré skutky, nie nasledovanie pravidiel, nie mystické skúsenosti, ale jedine Kristus, ktorého obeť ako padací most preklenula priepasť medzi nami a Bohom. Navyše nám ukázal na čom záleží v Božom kráľovstve a priniesol jeho chuť medzi nás. V ňom je napíňajúci večný život, v ňom je skutočná nádej, ktorej je dosť pre všetkých, ktorí uveria.

A my tak už nerobíme dobre preto, aby sme boli zachránení, ale preto, lebo zachránení už sme a chceme, aby zachránení boli aj tí ostatní.

ECAVLM

SOLA FIDE - JEDINE VIEROU

Prečo si Luther postavil poznanie Boha práve na slove VIERA? Aj jeho svet sa menil. Človek v renesancii akoby dostal krídla. Úžasné diela Botticelliho, Da Vinciho, Michelangela po stáročiach opäť do centra postavili človeka. Nastupujúci humanizmus bol neuveriteľne svieži, nový, príťažlivý. Lenže keď človek dostane krídla! - je vždy otázne, čo uvidí.

Človek sa začal pohrávať so spásou a odpustením. A cirkev začala len nemo asistovať. Už to bola ľudská bytosť, ktorá rozhodovala. Už sa odpustenie predávalo, už to bolo všetko v ľudských rukách. A vtedy povedal Luther: Zachrániť ťa môže len úprimná viera! Je darom kúsok z človeka, kúsok z Boha. Je v nej Božia láska v obeti milovaného Syna, no je v nej aj ľudské ÁNO!

Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame, a dôvodom toho, čo nevidíme. ňou si predkovia získali (dobré) osvedčenie. Vierou chápeme, že veky povstali Slovom Božím, aby - čo je viditeľné - nepovstalo z viditeľného. Vierou priniesol Ábel hodnotnejšiu obeť Bohu ako Kain. ňou si získal vysvedčenie, že je spravodlivý, keď sa sám Boh priznal k jeho darom, a ňou hovorí, aj keď je mŕtvy. Vierou bol uchvátený Henoch, aby nevidel smrť, a nenašli ho viac, lebo Boh ho uchvátil. A skôr, ako bol uchvátený, dostalo sa mu osvedčenia, že si ho Boh obľúbil. (Žid. 11, 1-5)

Viera ti pomôže priniesť obeť a Boh sa prizná k tvojim darom. V texte sa spomína Ábel. Tým, že Boh prijal jeho obeť, Ábel získal vysvedčenie o svojej spravodlivosti. Je populárne priniesť obeť? Nevie, pýtam sa! Máme to v sebe, že túžime priniesť dar? Nielen cirkvi, možno spoločnosti, národu, hodnotám. Alebo je praktickejšie dary prijímať? SOLA FIDE znamená: Túžim Ti, Pane, priniesť obeť! Možno neviem akú! Ani netušim, čo je potrebné. Jedno však viem: Nechcem žiť prisatý na niekom alebo niečom. Som evanjelik, chcem veci tvoriť! Nechcem sa len zo zotrvačnosti viesť! Chcem niečo vložiť na oltár Bohu a priniesť vlasti, národu, mestu, rodine. Toto znamená naše protestantské myslenie. Využiť všetky charizmy pre Boží svet! Boh sa k tomu prizná. A Boh sa prizná k tvojim darom s vysvedčením, že si spravodlivý, ak svoju obeť priniesieš ticho, skromne, položíš a potom znovu ticho a skromne odídeš!

Viera ťa uchváti, aby si nevidel smrť. Biblický úryvok spomína Henocha. Bol uchvátený, pretože si ho Boh obľúbil. Stretneš smrť! Rozruší ťa! Budeš plakať, lebo ťa to bude veľmi bolieť. Stratíš tých, ktorých si mal rád, aby si nakoniec možno zostal úplne sám. No ak veríš, smrť nikdy neuvidíš. Ublíži tvojmu srdcu! Vkradne sa do tvojich myšlienok! Bude v tvojich snoch! Ale tvojej duši nikdy neublíži! Ak veríš Bohu, vytrhne si ťa z reality. Ak veríš, že si ťa Boh obľúbil natoľko, že už pre teba prichystal večnosť.

Marián Bochnička (predsedajúci zborový farár)

SOLA GRATIA – JEDINE MILOŠŤOU

S pojmom milosť sa zväčša stretávame v právnej oblasti – keď obvinený, odsúdený žiada o odpustenie trestu, respektíve keď je odsúdenému udelená milosť. Význam slova milosť podľa slovníka slovenského jazyka znamená priazeň, blahosklonnosť, obľuba, ktorú osoba vyššie postavená preukazuje osobe podriadenej.

Slovo „milosť“ v náboženskej oblasti označuje jeden zo základných rysov Božieho jednanja. Zároveň pomenováva aj našu vlastnú skúsenosť, že sám Boh sa rozhodol zachrániť človeka, ktorý je od Boha oddelený a pred ktorým je iba jedna možná perspektíva – smrť. Milosť, súcitná náklonnosť a láska Boha k človeku, je väčšia ako čokoľvek, čo poznáme, alebo tušíme. Nekonečný oceán Božej milosti sa sústredil do jednej jedinej historickej osoby, do jedného miesta a udalosti: keď Ježiš Kristus zomiera na kríži, vtedy sa milosť otvorila všetkým, ktorí túžia po Bohu, zmysle, naplnení a večnosti. Sami zo seba nemáme nič, s čím by sme sa mohli pred Bohom postaviť. Vierou sa otvárame tomu, čo nám On dal v Kristovi. Je to dar. Je to milosť. (prevzaté z www.ecavn.sk)

Za čias Pána Ježiša Krista prechádzalo 10 ľudí veľmi ťažkým obdobím svojho života. Boli malomocní. Žiadna radostná vyhladka do budúcnosti, skôr naopak. Takmer neliečiteľná choroba, ktorá ich oberala o radosť zo života, odlúčila od blízkych. Jedného dňa im však svitla nová nádej. Našli Toho, o ktorom verili, že im môže pomôcť. Čo je však pozoruhodné, oni nehovorili „uzdrav nás“, ale prosia o milosť: „Ježiši, Majstre, zmiluj sa nad nami!“ (Viď v Biblii Lk 17,13). Božou milosťou sa všetko začína. Je to Božia milosť, ktorá stojí na začiatku nového života, na začiatku každého uzdravenia. Len v pokore pred Bohom dokážeme prosiť o milosť. On malomocných uzdraví, pretože chce a nie preto, že by si to nejako zaslúžili.

Ďalším krokom viery malomocných je, že sa odišli ukázať kňazom. Nečakali na Ježišov dotyk alebo nejaké slovo o uzdravení. Robia to, čo im povie: „Choďte, ukážte sa kňazom!“ Stačí, keď budeme schopní prijať Božiu milosť s vedomím, že všetko, čo bolo potrebné už Pán Boh za nás urobil. My sa k tomu môžeme len pripojiť v dôvere a pokore pred Ním.

Byť uzdravený je vzácny dar. To je dôvod na radosť, ale za dar máme byť aj vďační. Na to deväť z nich zabudlo. Akoby zostali stáť na polceste. Len jeden sa vrátil, aby oslavoval Boha. A práve on počuje Ježišovo uzdravujúce slovo: „Vstaň a choď; tvoja viera ťa zachránila.“ (Lk 17:11-18)

Lýdia Kordošová (námestná zborová farárka)

SOLA SCRIPTURA – JEDINE PÍSMO

Od reformačných čias platí táto zásada. Písmo sväté je pre nás jedinou autoritou pre vieru v Trojjediného Boha a praktický kresťanský život. Tak, ako sme sa to naučili a učíme generácie, ktoré po nás prichádzajú – prameň viery a pravidlo života. Ak chceme vedieť, aký je to Trojjediný Boh, čo je pre náš život správne, otvoríme Písmo sväté. Budeme ho čítať, študovať, rásť v poznaní Božej vôle. To preto, aby naša viera bola živá, zrelá a náš život bol svedectvom toho, že sme uverili v Ježiša Krista, Božieho Syna a prejaví sa to aj v našom každodennom zmysľaní a konaní.

Túžime veriť len čistému Božiemu slovu, z ktorého pramení pravé poznanie Boha a Jeho zachraňujúce konanie skrze obeť a vzkriesenie Ježiša Krista. To je náš smer i cieľ, aby sme nezahynuli, ale boli zachránení a dospeli k spásu. Tak je Písmo sväté pre nás plnohodnotným zjavením Božej pravdy.

Už žalmista, keď zaspieval chválospev na adresu zákona a Božieho slova, s radosťou vyznával: „Pravda je jadrom Tvojho slova...“ (Ž 119,160) a tešil sa: „U Teba je prameň života a v Tvojom svetle svetlo vidíme.“ (Ž 36,10). Slovo Božie obsiahnuté v Písme svätom je dostatočným prameňom, aby sme vedeli, v koho sme uverili. Ono nie je z nás. Bolo a je inšpirované mocou Duchu Svätého, ako svedčí apoštol Peter: „...lebo nikdy z ľudskej vôle nepovstalo proroctvo, ale Duchom Svätým vedení hovorili svätí ľudia Boží. (2Pt 1,21). Nič k nemu nemožno, ani netreba pridať, alebo z neho ubrať. Ak by niekto tak robil, „tomu Boh vezme podiel na strome života...“ (Zjav 22,19). Ani svojvoľne si ho nemôžeme vykladať a interpretovať. „Uvedomte si predovšetkým, že ani jedno proroctvo Písma neprípúšťa samovoľný výklad...“ (2Pt 1,20). Pri výklade platí reformačná zásada: „**Písmo sväté vykladať Písmom svätým**“.

Zvestované slovo Božie obsiahnuté v Písme formuje našu myseľ, naše slová a skutky, usmerňuje a privádza na správnu cestu života. Apoštol Pavol vyjadril túto skutočnosť svojmu spolupracovníkovi Timoteovi, keď mu napísal: „Každé písmo, vdychnuté od Boha, je aj užitočné učiť, karhať, napravovať a vychovávať v spravodlivosti, aby bol človek Boží dokonalý a spôsobilý na všetko dobré.“ (2Tim 3,16-17). Dobré je poznať Písmo sväté. Nedajme si ho vziať!

Vladimír Ferenčík (zborový farár)

REFORMÁCIA V LIPTOVE A V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Doteraz nemáme kompletnejšie spísanú históriu reformácie v Liptove, tak sa v rôznych stručných dejinách cirkevných zborov píše rôzna chronológia. Presne nepoznáme meno liptovského reformátora. Najčastejšie sa píše, že najhorlivejšími zástancami a šíriteľmi reformátorských myšlienok doktora Martina Luthera boli študenti teológie, študujúci vo Wittenbergu, Krakove, Viedni a na iných univerzitách. Taktiež liptovskí kupci a obchodníci. Prvými prejavmi príklonu niektorých farárov kluteranizmu bolo uzatvorenie manželstva, vysluhovanie Večere Pánovej pod obojm (chlieb aj víno), zavádzanie ľudovej reči do bohoslužieb a pridržanie sa troch princípov: sola scriptura, sola fide, sola gratia. Prví farári ako prívrženci reformácie mohli uskutočňovať novoty len s verejnou podporou a súhlasom zemepánov. Všeobecne platilo: „Cuius regio, eius religio“ – Koho krajina, toho náboženstvo. V Liptove to boli zemiansko-šľachtické rody ako: Pongrác, Platthy, Pothurnay, Szentiványi, Horváth, Rády, Kubinyi, Okolicsányi, Joob, Smrecsányi, Baan, Rakovský a iní.

V cirkevnom archíve máme časť odpisu protokolu liptovského Bratstva od vtedajšieho evanjelického učiteľa a neskoršie ružomerského farára Mieroslava Kovalevského, ktorý zaznamenal, že už roku 1525 bol takmer celý Liptov reformovaný. To dokumentuje prekrásny odpis Annalesu... z roku 1647.

Podrobnosti sú zrejme uchované v protokoloch liptovského Bratstva, ktoré nevieme, kde sú. Cirkevný zbor v Liptovskom Mikuláši na základe stručných dejín vznikol v polovici 16. storočia. Vo farskom kostole svätého Mikuláša pôsobili vtedy dvaja farári. Starší sa čiastočne pridržiaval tradičného rímskokatolíckeho obradu, ale sa už oženil. Mladší bol ženatý a vyznával reformačné zásady naplno. V Liptovskom Mikuláši to boli šľachtici Pongrácovci, ktorí sa starali o evanjelických kňazov. Zatiaľ poznáme: Ján Vavrinec Luscus okolo r. 1560, Ján Malyk (1581-1582), Imrich Aegidiades Kokavinus, senior (1599-1604), Joannes Fabricius (1611), Wolfgang Musculus (1619-1622), Martin Monkovicenus (1624-1630), Tobiáš Benedicti (1628-1638), Juraj Tranovský (1631-1637), Melchior Smrtník (1637-1649), Andreas Huorka-Huorecius (1650-1654), Samuel Tranovský (1654-1673), Ján Matthaesius (1681-1707).

Najvýznamnejším evanjelickým farárom reformačného cirkevného zboru vo Svätom Mikuláši bol Juraj Tranovský, ktorý okrem iného práve tu zostavil spevník Citharu sanctorum, po našom Tranoscus. Teda veľkým úspechom reformačného zboru bolo, že mnohé rodiny vlastnili Tranoscus a všetky majetnejšie rodiny mali aj Bibliu. Obsahová pestrosť duchovných piesní a čítanie Biblie podstatne a trvalo ovplyvnilo kresťansko-evanjelickú náboženskú duchovnosť, morálku aj vzdelanosť mnohých evanjelických generácií v Liptovskom Svätom Mikuláši. Počas protireformácie stratil evanjelický zbor kostol a cirkevne patrilo do artikulárnej cirkvi v Paludzi. Bohoslužby sa vykonávali vo Svätom Mikuláši aj súkromne v domoch, najmä v kúrii šľachticov Pongrácovcov.

Daniela Fiačanová (zborová archivárka)

Kapitán Pongrác (zdroj archív MJKLM)

Pongrácovská kúria bol jeden zo súkromných domov, kde sa schádzali evanjelici (fotografia je z 50. rokov, zdroj archív MJKLM)

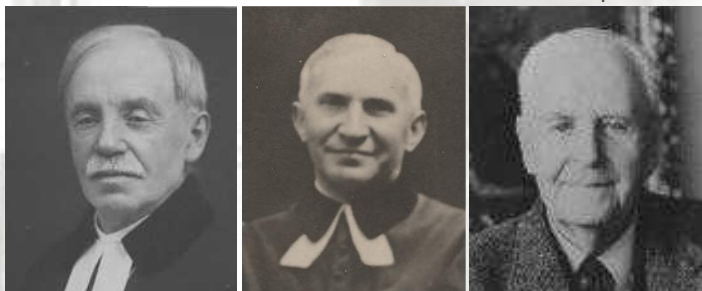
Bogomir Smrečáni s rodinou (zdroj archív MJKLM)

100 ROKOV MIKULÁŠSKEHO SIROTINCA

Dnes chceme históriou svedčiť o nekonečnej Božej láske. Chceme sa opäť povzbudiť výnimočným ženským evanjelickým spolkom Dobrodej, ktorý sa v Liptovskom Svätom Mikuláši v roku 1902 ujal myšlienky vzniku sirotinca. Propagátorom sirotinca bol vtedy zborový farár Juraj Janoška, neskorší biskup. V spolku Dobrodej vznikli základiny na sirotinec i starobinec. Prvá svetová vojna preverila ducha lásky Dobrodej. Na každom kroku v meste cítili dobročinnosť, rodoľubstvo a samaritánstvo Dobrodej.

V čase vojny sa 16. augusta 1917 zišiel prvý sirotincový výbor v evanjelickej škole – dnes Galéria Petra Michala Bohúňa. Vo výbore boli: domáci farár Juraj Janoška, členovia domáceho zboru Jozef Stodola, Juraj Lacko, vyslanci seniorátu Vladimír Čobrda, Ján Pálka, Pavol Neckár, hostia Otto Škrovina - turčianskosvätomartinský farár, Ján Cimrák - farár z Liptovskej Sielnice. Kvôli sirotincu už pred tým bola kúpená tzv. Níllovská záhrada za evanjelickým kostolom, rozšírená darom mikulášskeho meštana Viktora Pálku. Dnes tam stojí Materská škôlka. Sirotincovému výboru už nešlo o pozemok, ale o dom, či byt a o prvých 13 sirôt. Uvažovalo sa kúpiť dom za kostolom, alebo iné domy... V pravý čas prišiel s dobrým návrhom továrnik Ondrej Žuffa starší z Palúdzky, ktorý dal k dispozícii pre sirotinec svoj mikulášsky dom bezplatne. Najprv prenajal 2 izby a neskoršie i poschodie. Dnes tam sídli knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého.

V jubilejný rok 400 ročnej pamiatky reformácie a 50. výročia spolku Dobrodej sa v roku 1917 naplnila jedna bohumilá činnosť. V stredu 14. novembra 1917 sa v tolerančnom chráme Božom konali služby Božie o 10 hodine, na ktorých bol slávnostne otvorený mikulášsky sirotinec. V zborovom archíve je uchovaný aj 100 ročný poriadok služieb Božích pri sirotincovej slávnosti, spojenej s jubilejnou slávnosťou 400 ročnej pamiatky reformácie. Kázal Ján Šimkovic – senior, liturgovali Ján Drobný-staroturiansky farár, Ján Jamnický-nemeckolupčiansky farár, Ján Štetka-sučiansky farár, Otto Škrovina-turčianskosvätomartinský farár, Metod Bella-ružomerský farár a domáci farár Juraj Janoška. Bol prítomný aj „otec sirôt“ Martin Bujna. Príležitostnú báseň pre sirotinec zložil a venoval Pavel Orsagh Hviezdoslav. Duchovným správcom a ďalším propagátorom sirotinca sa stal farár Michal Madera. Vedením sirotinca bola poverená

Bratia farári stojaci pri zrode a fungovaní sirotinca.
Zľava: Dr. Jur Janoška, Michal Madera, Vladimír Kuna (zdroj archív ECAVLM)

V strede správca sirotinca b. farár V. Kuna, pri ňom diakonisa M. Králiková, vpravo na kraji diakonisa Zinka, vľavo na kraji nevieme diakonisu menovať.

opatrovkyňa slečna Janka Križanová, ktorej pomáhali panie Kamila Holéczyová a Lujza Štucknerová. Spolok Dobrodej uskutočnil ďalšiu zbierku a sirotinec zariadil nábytkom, riadom, šatstvom, posteľnou bielizňou a finančnou hotovosťou takmer 6000 korún. Do sirotinca bolo prijatých 13 detí. V roku 1920 bolo v matrike už zapísaných 51 detí, hoci mnohé už odišli do rodín. Dočasný byt nevyhovoval a aj majiteľ požiadal vedenie sirotinca o uvoľnenie domu pre rekonštrukciu celého objektu. Božia láska je veľká. Práve v tom čase vrbickosvätomikulášsky cirkevný zbor dostal testamentom od vdovy Márie Eördöghovej, rodenej Kunovej záhradu s intravilánom a vilkou na dobročinné ciele. Po vykonaní formalít sa sirotinec presťahoval do priestorov darovanej vily – dnes farársky byt. V rokoch 1925/1926 bola vybudovaná účelová budova sirotinca. Dobrodej sa ujal zabezpečiť vnútorné zariadenie nového sirotinca. Sirotinec viedli: Hermína Petrovičová, Emília Šišková, Katarína Hatalová, diakonisa Mária Kmeťová. Od roku 1938 bol za správcu sirotinca vyvolený vrbický rodák – farár Vladimír Kuna. Pomáhali mu sestričky diakonisy z mikulášskeho Materského domova – Júlia Rigáňová, Betka Mitánová, Vierka Fašková, Lýdia Proksová, Irena Bartóková a ďalšie.

Dňa 24. augusta 1950 bola na sirotinec uvalená národná správa a 1. júla 1951 bol sirotinec poštátnený. V evanjelickej sirotinci bolo odchovaných, zaopatrených 434 detí vrátane 27 židovských detí zachránených pred koncentračnými táborami. Dnes si s úctou a láskou spomíname na obetavosť a prácu ľudí, ktorí konali dobročinnosť, samaritánstvo. Nech je ich činnosť pre nás veľkým príkladom.

Daniela Fiačanová (zborová archívárka)

Budova nového sirotinca

(zdroj archív ECAVLM)

NAŠE ŠKOLY

Jedným z prvých viditeľných prejavov reformovaných cirkevných zborov bola podpora vzdelávania. Začali vznikať nedeľné školy, základné školy, lýceá a neskôr aj škôlky a jasle. Ľudia mali nielen vedieť, čomu a komu veria, ale sami si to mali aj vedieť prečítať a presvedčiť sa. Predmety ako zemepis, prírodopis a pod. dotvárali celkový obraz o veľkosti samého Boha.

Náš zbor v budovaní škôl v ničom nezaostával. Po nedeľnej prišla na rad základná škola (tá murovaná dnes po prestavbe slúži Liptovskej galérii P. M. Bohúňa) a po nej škôlka „Záhradka Pánova“ v budove sirotinca. Obe však fungovali len do 50. rokov bývalého režimu, kedy boli cirkvi odobraté.

Aj po ťažkých skúškach sen o vlastných školách nezanikol. Naopak, pred 25 rokmi otvorila v budove už bývalého sirotinca svoje brány Evanjelická základná škola Dr. Jura Janošku, pred 15 rokmi v budove bývalých považských kasární zas Evanjelické gymnázium J. Tranovského a tento rok, presne na 500. výročie reformácie sa tiež v priestoroch bývalých považských kasární obnovila práca škôlky, teraz už s názvom „Magdalénka“. Zriaďovateľom ani jednej zo škôl už nie je náš cirkevný zbor, ale na všetky má menší či väčší vplyv.

Aj naša škôlka Magdalénka

Iniciátorom obnovy evanjelickej škôlky v našom meste bol náš Liptovsko-oravský seniorát, ktorého presbyterstvo je jej oficiálnym zriaďovateľom. Náš zbor však nestojí bokom, ale okrem zastúpenia v seniorátnom presbyterstve sa aktívne angažuje vo fungovaní škôlky. Sestra farárka Lydka Kordošová vedie škôlkarov k spoznávaniu Pána Boha, náš reakčný výbor významne prispieva k marketingu Magdalénky a ani pomoc formou manuálnej práce nám nie je cudzia.

Priestory škôlky (zatiaľ dočasné) sú tak už plné života a aj my nahliadnime do diania škôlky pohľadom zatiaľ poverenej sestry riaditeľky Alenky Hybenovej:

„Začiatok školského roka sa u nás niesol v duchu prvotného zmätku – neboli dorobené priestory a nemali sme potrebné vybavenie do miestnosti. S pomocou dobrých ľudí a s pomocou a vierou v Pána Ježiša sme požáhali všetko potrebné na prípravu nového školského roka. Práca bola veľmi namáhavá a za tri dni sme zriadili pekné priestory pre deti. Prvý deň a celý týždeň sme žili v očakávaní, aká bude naša nová materská škola, ako sa nám bude v nej fungovať. Ale našou snahou a túžbou bolo a stále je vychovať generáciu detí, ktorá je vedená v kresťanskej láske, radosť a spokojnosť. Na začiatku to bolo vzájomné spoznávanie sa, tolerovanie a spolupráca v kolektíve. Objavili sa aj slzičky, ale iba pri rannom lúčení. Tie postupne vystriedala radosť a deti veľakrát nechcú ísť zo škôlky domov. Veľmi kladne hodnotím reakciu rodičov na materskú školu, sú maximálne spokojní so starostlivosťou o ich deti a prístupom kolektívu. Od septembra fungujeme v náhradných priestoroch ŠKD a materskú školu navštevuje 19 detí. V týchto dňoch sme už vybavení novým nábytkom, takže naše priestory sme opäť skrášlili. Naše najbližšie plány spočívajú vo viere a Božej milosti pri dokončení priestorov určených pre MŠ Magdalénka. Všetkých vás prosíme o vrúcne modlitby a následne o pomoc pri maľovaní, sťahovaní a neskôr dokončení ostatných priestorov. Sme vďační, že v Liptovskom Mikuláši sa otvorila evanjelická materská škola. Prináša posolstvo evanjelia, ktoré prostredníctvom detí bude rozširované do ich domovov.“

Viac sa o dianí v škôlke dozviete na jej stránke www.magdalenka.ecavlos.sk a na jej facebookovom profile.

Škôlka okrem dotácií stojí najmä na podpore zborov a jednotlivcov, preto ak by ste radi finančne, materiálne či inak Magdalénke pomohli, kontaktujte, prosíme, pani riaditeľku na magdalenka@ecavlos.sk alebo na t.č. 0901 717 041. Toto je číslo účtu Magdalénky pre podporu bankovým prevodom: IBAN: SK04 0200 0000 0038 6182 2851 (VÚB banka).

Evanjelická spojená škola

Evanjelická spojená škola je zriadená Východným dištriktom a náš zbor okrem poskytovania priestorov pre potreby školy (kostol, športové ihrisko ...) vplýva na jej duchovné smerovanie. Naši farári Marián Bochnička aj Vladko Ferenčík na škole vyučujú náboženstvo a b. f. Ferenčík niekoľko rokov pôsobil aj ako duchovný správca školy. Škola je už kompletne presťahovaná v areáli bývalých považských kasární a svoje priestory postupne pekne a intenzívne zveľaduje. Súčasnou riaditeľkou školy je Mgr. Jana Chaloupková, ktorá je aj členkou nášho zboru.

Pri príležitosti 25. výročia založenia Evanjelickej základnej školy biskupa Jura Janošku a 15. výročia založenia Evanjelickeho gymnázia Juraja Tranovského zorganizovala škola v piatok 6.10.2017 slávnostné služby Božie v našom hlavnom kostole a program osláv pokračoval Slávnostnou akadémiou v Dome kultúry.

(RV)

100 ROKOV SIROTINGA

HL. EVANJELICKÝ KOSTOL

5.11.2017
09:00

Slávnostné služby Božie
pri príležitosti 100. výročia
od založenia sirotinca

NETRADIČNÝ PROGRAM
HISTORIA / DRAMA / ODHALENIE

slávnostný kazateľ **MILOŠ KLÁTIK**
generálny biskup ECAV na Slovensku

750 ROKOV VRBICE

VRBICKÝ KOSTOLÍK

LAETO ANIMO
PRÍBEH VRBICE
VEĽKÉ VERŠE
+ večerná návšteva
u Rázusovcov
(Rodný dom Rázusovcov)

Slávnostné pásmo
pri príležitosti 750. výročia
prvej písomnej zmienky o Vrbici

Trblietanie

MIRIAM KAISER
& BAND

SLÁČIKOVO-AKUSTICKÝ ADVENTNÝ KONCERT

V spolupráci s mestom Liptovský Mikuláš

10.12.2017

16:00 hod.

Hlavný kostol

ZVESTI - občasník cirkevného zboru ECAV Liptovský Mikuláš:

Obálka: <http://anadventurestory.com/wp-content/uploads/2016/09/Open-Door.jpg>

Ročník 21 / číslo 2 / 31.10.2017 / Vychádza pre vnútornú potrebu cirkevného zboru / Redakcia: Ján Blicháč ml. (obsah a grafika), Veronika Motýľová (obsah) / Gramatická korektúra: Zuzana Zimániová / Vydáva: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Liptovský Mikuláš

Kontakt: info@ecavlm.sk, 044-5522146 / Vytlačil: Transcius, a.s. v náklade 400 ks.

ZVESTI V PLNOFARBENEJ VERZIÍ A ČLÁNKY V NESKRÁTENEJ PODOBE NÁJDETE NA NAŠOM WEBE WWW.ECAVLM.SK

PRISPENÍM NA ZVESTI PODPORUJETE SLUŽBU NÁŠHO REDAKČNÉHO VÝBORU ZAHŔŇAJÚCU:

NÁŠ WEB ECAVLM.SK, ZASIELANIE NOVINEK EMAILOM, ZVESTI, FOTO A VIDEO DOKUMENTÁCIU NAŠICH AKCIÍ, UDRŽIAVANIE NÁSTENIEK, A POD.